समाज भूषण बाबूराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे २

प्रथम सत्रांत परिक्षा २०१४-२०१५

विषय - मराठी (पाठ्यपुस्तके-मराठी विनोदी कथा, व्यावहारिक व उपयोजित मराठी)

वेळ - २ तास

प्रथम वर्ष कला **गुण - ६०**

सूचना **१) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.**
२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालील <u>दहा</u> प्रश्नांची उत्तरे २० शब्दात लिहा. **१०**

१) जेम्स फिबलमन यांच्या मते विनोद निर्माण कसा होतो?

२) आचार्य अत्रे यांच्या मते मानवी जीवनाला मिळालेले वरदान कोणते?

३) 'वर्तमानपत्रकर्त्या'ने कोणत्या नावाने वर्तमानपत्र काढले?

४) नाटक लिहिण्यासाठी लागणाऱ्या सामग्रीबाबत राम गणेश गडकरी यांनी कोणता इशारा दिला आहे?

५) 'चिमणरावांचे वक्तृत्त्व' कथेत रामजी पाटलांनी सांगितलेली वक्तृत्त्वाची व्याख्या.

६) पहिले कावळे संमेलनाचे अध्यक्ष कोण होते?

७) 'म्हैस' कथेतील म्हैस कोणाच्या मालकीची होती?

८) 'तक्रार' कथेतील सुब्बराव यांच्या मते पास-नापास म्हणजे काय?

९) 'बंडू आणि अमेरिकेची कानउघाडणी' या कथेतून कोणत्या समाजाचे उपहासगर्भ चित्रण आढळते?

१०) नागू गवळ्याला आपल्या कोणत्या सवयीबद्दल फार वाईट वाटत असे?

११) कोणत्या कारणामुळे लेखकाने वक्तृत्व सोडून दिले?

१२) 'पेज थ्री' कथेतील मेंगाळेकाकू मतदानाला का गेल्या नाहीत?

प्र.२ खालीलपैकी <u>दोन</u> प्रश्नांची उत्तरे ५० शब्दात लिहा. **८**

१) 'वर्तमानपत्रकर्ता' या कथेतून वर्तमानपत्र सृष्टीतील कोणत्या अपप्रवृत्ती दिसून येतात.

२) 'शिशिर व्याख्यानमाला' अंतर्गत व्याख्यानाबाबत लेखकाला कोणता अनुभव आला.

३) 'कावळे बंधुचे' संमेलनाची जाहिरात!

४) 'तक्रार' कथेतील सुब्बराव कोळीचे व्यक्तिचित्र रेखाटा.

प्र.३ खालीलपैकी <u>दोन</u> प्रश्नांची १५० शब्दात लिहा. **१२**

१) 'म्हैस' कथेतून पु.ल. देशपांडे यांनी माणसांचे विविध नमुने त्यांच्या अवगुणांसह कसे साकार केले आहे? स्पष्ट करा.

२) 'नाटक कसे लिहावे' या कथेतून रा. ग. गडकरी यांनी नाट्य लेखन क्षेत्रातील कोणत्या अपप्रवृत्तीवर प्रहार केला आहे विशद करा.

३) 'बंडू आणि अमेरिकेची कान उघाडणी' या कथेतून मध्यवर्गीय समाजातील कोणत्या वृत्तींवर प्रकाश टाकला आहे? परामर्श घ्या.

४) 'मी आचार्य अत्रे कसा झालो नाही?' या कथेतील विनोदाचे स्वरूप सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही <u>एका</u> प्रश्नांचे उत्तर ३०० शब्दात लिहा. **१०**

१) ‘झोप’ या विनोदी कथेचे परीक्षण करा.

२) ‘चिमणरावांचे वक्तृत्व’ या कथेच्या आधारे वक्तृत्वाचे ‘वाकडे आन् फाकडे’ स्वरूप स्पष्ट करा.

प्र.५ अ) खालीलपैकी एका प्रश्नांचे उत्तर ५० शब्दात लिहा. ४

१) ‘व्यक्तिमत्व’ ही संकल्पना स्पष्ट करा.

२) व्यक्तिमत्व विकासातील कुटुंबांचे स्थान विशद करा.

ब) खालीलपैकी दोन प्रश्नांचे उत्तर ५० शब्दात लिहा. ८

१) वाचन प्रक्रियेतील घटक थोडक्यात स्पष्ट करा.

२) श्रवण कौशल्याचे फायदे सांगा.

३) लेखन कौशल्य विकसित करण्याचे उपाय.

४) संभाषणाचे प्रकार लिहा.

क) खालीलपैकी दोन प्रश्नांचे उत्तर ५० शब्दात लिहा. ८

१) सूत्रसंचालनाची पूर्वतयारी कशी करावी.

२) कार्यक्रम संयोजन कौशल्याचे महत्त्व थोडक्यात स्पष्ट करा.

३) सूत्रसंचालन करताना कोणती पथ्ये पाळावीत.

४) कोणत्याही कार्यक्रमात ‘प्रास्ताविक’ घटकाची आवश्यकता व महत्व थोडक्यात स्पष्ट करा.

* * *